

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113206995
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8113206995.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci žalobcu: mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom Senatorska 18, Warszawa, 00-950, Poľská republika, IČO: 001254524, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky mBank S.A., pobočka zahraničnej banky so sídlom organizačnej zložky Pribinova 10, Bratislava, IČO: 36 819 638, zastúpeného Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom BBC V, block A, Plynárenská 7/A, Bratislava, IČO: 35929049, proti žalovanej: K. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, M., o zaplatenie 409,34 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.10.2014 č. k. 12C/172/2013-69, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa.

Nepriznáva žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 12C/172/2013-69 žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia čiastky 409,34 eur s príslušenstvom z titulu uzavretia zmluvy o poskytnutí bezhotovostného úveru „mPÔŽIČKA“ podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.) a zákona č. 258/2001 Zb. (zákon o spotrebiteľských úveroch), na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 415,- eur. Podľa článku 5 bodu 5.1 zmluvy sa účastníci dohodli na úročení úveru pohyblivou úrokovou sadzbou, ktorá v deň uzavretia zmluvy bola 25 % ročne. Podľa čl. 1 bodu 1.8 zmluvy, tzv. RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) je 28,07 % a celkové náklady spojené s úverom predstavujú sumu 473,14 Sk (správne má byť eur, poznamenáva odvolací súd). Podľa článku 1 bodu 1.10 priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov je 49,23 % podľa § 7 ods. 2 zákona č. 258/2001 Zb.. Úver bol poskytnutý na 12 mesiacov s konečnou splatnosťou 9.2.2010. Prípisom zo dňa 4.10.2011 žalobca odstúpil od zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru a vyzval žalovanú na zaplatenie celkového dlhu 643,29 eur v splátkach po 55,- eur a v počte splátok 12. Podľa výpisu z účtu, žalovaná vyčerpala 415,- eur dňa 10.2.2009, pričom poukázala spolu štyri splátky po 42,- eur.

Súd úverový vzťah posudzoval podľa § 497 Obchodného zákonníka, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podľa § 502 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

Súd ďalej hodnotil nároky žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy o poskytnutí úveru podľa § 54 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Podľa § 48 ods. 1, 2 OZ, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej.

Podľa § 575 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd vo veci konštatoval, že úverová zmluva má spotrebiteľský charakter, pričom na nároky zo spotrebiteľských zmlúv podľa § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Zb., orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadne aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania. Podľa Občianskeho zákonníka platí všeobecná trojročná premlčacia doba (§ 101). Ak posledná splátka bola stanovená na 9.2.2010, pričom návrh bol podaný na súd 12.3.2013, tak nárok bol uplatnený po uplynutí premlčacej doby. Preto súd žalobu zamietol.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodované podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila, v konaní jej trovy nevznikli, preto úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd pri hodnotení úverového vzťahu vychádzal z toho, že je to spotrebiteľská zmluva, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 100 a 103 Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčania. Preto súd prihliadol na premlčanie nároku uplatneného žalobcom a návrh zamietol. Odvolateľ vytyka súdu nesprávne použitie právneho predpisu. Zmluva je úverový vzťah, ktorý sa vždy bude spravovať Obchodným zákonníkom ako absolútnym obchodom. Absolútny obchod, aj keď sa týka založenia zmluvného vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakladá automaticky pôsobnosť Občianskeho zákonníka v celom rozsahu, ale zakladá iba aplikáciu ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Ďalej sa poukazuje na to, že ustanovenia Obchodného zákonníka majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa spotrebiteľské zmluvy riadia a spravujú Obchodným zákonníkom. Obchodný zákonník je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, pričom v Obchodnom zákonníku sú upravené úverové zmluvy. Aj keď § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka určuje, že zmluvné podmienky stanovené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, uvedené ustanovenia vylučujú iba určité zmluvné dojednania (zmluvné podmienky, nepríslušné zákonné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na danú spotrebiteľskú zmluvu). Žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka nevyklučuje použitie Obchodného zákonníka pri spotrebiteľských zmluvách. Žalobca poukazuje na § 13 zákona č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch, ktorý uvádza, že v prípade odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať až do dňa splatenia istiny. Keby spotrebiteľ neporušil žiadnu povinnosť voči veriteľovi, je stále povinný vrátiť veriteľovi istinu aj s úrokom z istiny. Veriteľovi vzniklo právo od zmluvy odstúpiť, ale spotrebiteľ už nie je povinný vrátiť veriteľovi istinu aj s úrokmi z istiny, keďže podľa názoru okresného súdu, odstúpením od zmluvy zmluvný vzťah zanikol. Právne následky porušenia zmluvy sú pre spotrebiteľa priaznivejšie, ako v prípade, keď spotrebiteľ neporušil žiadne povinnosti. Takýto výklad je celkom absurdným.

Imanentnou súčasťou zmluvy je úročenie úveru. Aplikáciu Obchodného zákonníka nevyklučuje ani právna úprava zmlúv o spotrebiteľských úveroch obsiahnutá súčasne v platnom zákone č. 129/2010 a v ich predchádzajúcom zákone č. 258/2001. Tieto neupravujú zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako osobitné zmluvné typy, ale upravujú iba určitý režim ochrany, ktorý sa má aplikovať na rôzne typy zmlúv. Aj z rozsudku Najvyššieho súdu 2Sžo 258/2009 z 31.3.2010 vyplýva, že právna úprava spotrebiteľského úveru obsiahnutá v zákone o spotrebiteľských úveroch a právna úprava úverovej zmluvy obsiahnutá v Obchodnom zákonníku, sa navzájom nevyklučujú, ale naopak, že sa majú aplikovať spoločne, pričom úverová zmluva so spotrebiteľom sa uzatvára podľa Obchodného zákonníka. Odstúpenie od zmluvy je krajnou možnosťou ukončenia zmluvného vzťahu, ale podľa výkladu okresného súdu žalovaný nie je povinný zaplatiť zmluvné úroky, do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, čo je v

zjavnom rozpore so zákonom o bankách. Žalobca je toho názoru, že je vylúčená aplikácia ustanovenia Občianskeho zákonníka na záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Aj v prípade, že sa konštatuje spotrebiteľská zmluva, nie je možné vylúčiť aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka.

Odstúpenie od zmluvy a následné nároky súd posúdil ako bezdôvodné obohatenie. Odstúpenie od zmluvy v Obchodnom zákonníku je upravené komplexne. Žalobca má právo na vrátenie poskytnutého úveru spolu s úrokom. Tu došlo k odstúpeniu od zmluvy s poukazom na § 506 Obchodného zákonníka a tak má žalobca právo na vrátenie splatenej časti úveru spolu s úrokmi a úrokom z omeškania.

Žalobca nesúhlasí s rozhodnutím súdu aj o trovách konania. V prípade, že súd nevyhovie návrhu žalobcu, žiada pripustiť dovolanie na posúdenie, či v prípade odstúpenia veriteľa od zmluvy o úvere uzavretej podľa Obchodného zákonníka medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý je spotrebiteľ, t. j. vykonané podľa § 506 Obchodného zákonníka z dôvodu omeškania dlžníka, sa účinky odstúpenia posudzujú podľa § 48 v nadväznosti na § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, že dlžník je povinný vrátiť poskytnutú sumu istiny úverov ako bezdôvodné obohatenie, alebo sa účinky odstúpenia posudzujú podľa § 506 Obchodného zákonníka a dlžník je povinný vrátiť poskytnutú sumu úveru spolu s úrokmi z istiny.

Žalobca preto navrhuje zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadрила.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správny, pričom odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“, predmetom ktorého bolo poskytnutie úveru 415,- eur s konečnou splatnosťou úveru 1.2.2010. Z hľadiska doby uzavretia zmluvného vzťahu 9.2.2009 sa jedná o úverový vzťah uzavretý za účinnosti zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch. Treba prisvedčiť žalobcovi, že úverové zmluvy ako absolútne obchody sú upravené v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, kde zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Z hľadiska subjektov uzatvárajúcich úverový vzťah je potrebné vychádzať z ustanovení zákona č. 258/2001 Zb., ktorý definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 2 písm. a) zákona), pričom veriteľom je právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľské úvery v rámci svojho podnikania (§ 3 ods. 1 zákona) a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Zb.). Pri výklade spotrebiteľských zmlúv nie je možné opomenúť Občiansky zákonník, ktorý v § 52 a nasl. rieši spotrebiteľské zmluvy. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. V danom prípade ustanovenia Občianskeho zákonníka majú prednosť pred inými ustanoveniami iných zákonov, napr. Obchodného zákonníka, ak je to na prospech spotrebiteľa. Na prospech spotrebiteľa okresný súd hodnotil nároky z premlčania. Keď bol poskytnutý úver zmluvou z 9.2.2009, tak úver 415,- eur mal byť vrátený v dobe splatnosti, a to 12 mesiacov, t. j. najneskôr do 9.2.2010. Ak aj žalobca odstúpil od úverovej zmluvy 4.10.2011, tak odstúpil od úverovej zmluvy až potom, čo nastala splatnosť celého úveru, a to dňom 9.2.2010 (základné ustanovenia bod 1.4 - Zmluvy). Od 9.2.2010 totiž už začala plynúť 3-ročná všeobecná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka, že pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žaloba bola podaná dňa 26.6.2013. Aj keď žalobca poukazuje na to, že možnosť odstúpenia od zmluvy a nároky z toho sú komplexne upravené v Obchodnom zákonníku a po odstúpení od zmluvy platí všeobecná štvorročná premlčacia doba podľa § 497 Obchodného zákonníka, tak z hľadiska spotrebiteľského charakteru úverovej zmluvy je potrebné vychádzať z § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že sa použijú tie ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktoré sú na prospech zmluvnej strane, ktorá je spotrebiteľom.

V danom prípade premlčanie nároku je potrebné hodnotiť z hľadiska ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka a všeobecnej trojročnej premlčacej doby tak, ako o tom rozhodol súd prvého stupňa.

Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy, potom pri zániku záväzku od začiatku, by platilo ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky. Tu ale prioritu má posúdenie premlčania z hľadiska poslednej splátky, ktorá bola splatná 9.2.2010, a od nej sa počíta trojročná premlčacia doba. Ak bola podaná žaloba na súd dňa 12.3.2013, t. j. viac ako 3 roky od konečnej splatnosti úveru, potom rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako premlčaný zamietol. Na námietku premlčania by súd musel prihliadnuť aj z úradnej moci z hľadiska § 5b zákona č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Z toho dôvodu krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako správne vo výroku o náhrade trov konania, nakoľko o nich bolo rozhodnuté správne. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania, pričom žalovanej v konaní trovy nevznikli, preto okresný súd správne rozhodol, ak podľa § 142 ods. 1 O.s.p. nepriznal úspešnej žalovanej náhradu trov konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanej v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Čo sa týka návrhu žalobcu na dovolanie, tak z hľadiska doterajšieho rozhodovania súdov vo veci spotrebiteľských zmlúv návrh dovolacej otázky nie je zásadného právneho významu, pre ktorý by odvolací súd pripustil dovolanie (§ 239 ods. 2 písm. a) O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.